

DOMENIUL FUNCJAR AL BOIEIRLOR BRĂILOIU DIN JUDEȚELE DOLJ ȘI MEHEDINȚI*

ILEANA CIOAREC*

Originari din localitatea Drăgoiani, din județul Gorj, boierii Brăiloiu sunt atestați prima dată la sfârșitul secolului al XVI-lea, când documentele îl menționează pe un anume Barbu din Drăgoiani și din Ruși clucer în anul 1591.¹

Deținătorii unui întins domeniu funciar, boierii Brăiloiu se pot alătura altor familii cu veche și îndepărtată ascendență boierească, probabil dinainte de constituirea statului feudal Țara Românească. Existența domeniului lor este dovedită atât de numeroase diate, testamente, cât și de mai multe hotărnicii, rămase ca mărturie de-a lungul timpului.

Această familie boierească avea proprietăți în toate județele Olteniei: Dolj, Gorj, Romanați și Mehedinți.

În județul Dolj, boierii Brăiloiu au stăpânit următoarele moșii și sate: Negoiești, Bodăiești, Braloștița, Scaiești, Corzu, Smadovița, Padea.

Prima moșie care a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu a fost **Negoiești**. Aceasta² a intrat în stăpânirea familiei Brăiloiu cu mult înainte de anul 1690, de vreme ce aici, în 1695, Cornea Brăiloiu a început să-și construiască o nouă curte boierească.³ În anul 1722, ca proprietar al moșiei Negoiești este menționat Nițu

---

*Articolul face parte din tema de plan *Dinamică economică și socială în sud-vestul României în perioada fanariotă*.

*Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor” al Academiei Române, din Craiova, e-mail: ileanacioarec@yahoo.com

¹ Mihai Dimitrie Sturdza, *Familii boierești din Moldova și Țara Românească. Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, vol. II *Boian-Buzescu*, București, Editura Simetria, 2011, p. 191; Vasile Marinoiu, *Cornea Brăiloiu și alți colaboratori gorjeni ai domnitorului Constantin Brâncoveanu*, în „Litua. Studii și Cercetări”, vol. III, Târgu Jiu, 1986, p. 46.

² Este menționat într-un hrisov emis la 18 iulie 1586, când Mihnea Turcitul a întărit lui Pârnu mare clucer stăpânirea asupra satului Bucovăț. Printre martori apare și Stan logofătul de la Negoiești (*Documente privind istoria României, veac XVI, B, Țara Românească*, vol. V (1581-1590), București, Editura Academiei Române, 1952, p. 257), în continuare, se va cita DIR, veac XVI, B, Țara Românească.

³ Marcel Berendei, Sorin Sebastian Duicu, *Două reședințe rurale din Dolj. Contribuții la studiul evoluției arhitecturii în secolul al XVIII-lea*, în „Revista muzeelor și monumentelor”. Seria Monumentele istorice și de artă, nr. 1, 1982, p. 60.

Brăiloiu. În anii 1828⁴ și 1831⁵, moșia Negoiești se afla în stăpânirea postelnicesei Zmaranda Brăiloiu. La 20 ianuarie 1835, Zmaranda Brăiloiu a împrumutat 50.000 de lei de la căpitanul de miliție Dimitrie Budișteanu, punând gaj moșia Negoiești. Zmaranda Brăiloiu se obliga ca în termen de un an de zile, să restituie suma împrumutată.⁶ La 12 august același an, pentru a face rost de banii necesari achitării împrumutului, Zmaranda Brăiloiu a vândut moșia Negoiești cumnatului său Costache Brăiloiu.⁷ În anul 1837, ca proprietar al moșiei Negoiești este menționat Constantin Brăiloiu.⁸ În anul 1876, Constantin N. Brăiloiu a vândut moșia Negoiești, în suprafață de 3.565 de pogoane, lui Neonida și Constantin Paciurea.⁹

La scurt timp după ce moșia Negoiești a intrat în stăpânirea lor, boierii Brăiloiu au mai cumpărat alte două moșii în județul Dolj: Bodăiești și Braloștița.

Moșia **Bodăiești**¹⁰ a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu în anul 1692. În acel an, Cornea Brăiloiu postelnic a cumpărat de la Simion, fiul lui Florea Hobeanu și de la Lupu, fiul lui Stoian moșia Bodăiești „din hotaru Hodolenilor până în hotaru Ohăbii”. În zăpis se menționa că cei doi vânzători cumpăraseră moșia de la Florica Bengescu, soacra lui Cornea Brăiloiu.¹¹ În anul 1816, au început neînțelegerile între vornicul Dumitrache Bibesc și paharnicul Nicolae Brăiloiu privind hotarele moșiilor Bodăiești și Amărăști.

La 29 februarie 1816, a fost realizată de către trei boieri hotarnici hotărnicia moșiei Bodăiești. Cu această ocazie, a fost fixat și hotarul moșiei Bodăiești de către Amărăști. Acesta începea „din drumul după slemnea dealului Amaradiei în direcție spre miazăzi prin movilele după drumul dealului Amaradiei, tot înainte pe drum după cum cotește până la stâlpul de piatră din coada văii Chelcea. De aici hotarul dintre Bodăiești și Amărăști trage în direcție între apus și miazăzi pe linie dreaptă la movila cu piatră din pădure și de aici la movila cu piatră din gura văii Chelcii. De aici peste vârful Curmăturii urcă pe coasta despre apus a dealului Tarniți la movila cu piatră din vârful Tarniței pe lângă via fostă a Bibescului. De aici hotarul coboară în direcție tot spre apus și miază-zi la movila cu piatră numită de la via Aldii. De aici apoi hotarul coboară în crivină printr-o movilă intermediară pe linie dreaptă la movila din

⁴ Paul-Emanoil Barbu, Vladimir Osiac, *Catagrafia județului Dolj din anul 1828*, Craiova, Editura Universitaria, 2001, pp. 286-291.

⁵ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *Catagrafia obștească a Țării Românești din 1831*, Craiova, Editura Helios, 1999, p. 51.

⁶ SJAN Dolj, Colecția Documente, CXLV/7, f. 1.

⁷ *Ibidem*.

⁸ Dinică Ciobotea, Monica Călinescu, *Proprietatea asupra pământului în județul Dolj la mijlocul secolului al XIX-lea*, în „Mitropolia Olteniei”, an XLIII, 1991, nr. 4-6, p. 134.

⁹ Mihai Dimitrie Sturdza, *op. cit.*, p. 196.

¹⁰ Este menționat într-un hrisov emis la 30 iunie 1547 când Mircea Ciobanul a întărit lui Cuciulat spătar stăpânirea asupra unor părți de moșie din Bodăiești pe care le cumpărase de la Stroe, fiul lui Corlat din Padeș (DIR, *veacul XVI, B, Țara Românească*, vol. II (1526-1550), București, Editura Academiei Române, 1951, pp. 361-362.

¹¹ SJAN Dolj, Colecția Documente, CXIII/3, f. 1.

malul stâng al apei Amaradiei până în mijlocul stâng al apei Amaradia, unde se termină învecinarea moșiei Bodăiești cu moșia Amărăști¹².

Neînțelegerile dintre vel vornicul Dumitrache Bibescu și vel paharnicul Nicolae Brăiloiu pentru hotarele moșiilor Băicoiu, Amărăști și Bodăiești au continuat și în anii următori. La 22 februarie 1826, încercând să pună capăt conflictului dintre cele două părți, domnul Țării Românești, Grigorie Dimitrie Ghica, a cerut vel hatmanului divanului domnesc să aducă înaintea sa pe Dumitrache Bibescu și pe Nicolae Brăiloiu. După ce a audiat ambele părți și a analizat actele de proprietate puse la dispoziție, domnitorul a hotărât ca Dumitrache Bibescu și Nicolae Brăiloiu să-și stăpânească moșiile prin semnele de hotar care fuseseră stabilite de cei trei boieri hotarnici în anul 1816.¹³ În anii 1828¹⁴ și 1831¹⁵, moșia Bodăiești se găsea în stăpânirea paharnicului Nicolae Brăiloiu. A rămas în stăpânirea boierilor Brăiloiu până în anul 1860. La 22 ianuarie 1860, Ioan Brăiloiu i-a vândut moșia Bodăiești lui Nicolae Mihail.¹⁶

Satul **Braloștița**¹⁷ a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu la 25 august 1692. În acest an, Teodor, egumenul Mănăstirii Jitianu, i-a vândut lui Cornea Brăiloiu, vel paharnic satul Braloștița pentru suma de 800 de taleri. În zapis, se preciza că mănăstirea primise satul de la Iane, fiul lui Mihai Drosul¹⁸. La 8 mai 1694, Constantin Brâncoveanu a întărit stăpânirea lui Cornea Brăiloiu vel paharnic asupra acestui sat¹⁹. A rămas pentru scurt timp în stăpânirea acestei familii boierești deoarece, la începutul secolului al XVIII-lea, ca stăpân al acestei moșii este menționat vornicul Constantin Argetoianu.²⁰

În stăpânirea boierilor Brăiloiu s-au găsit și părți din moșiile Padea, Corzu și Smadovița.

O parte din moșia **Padea**²¹ a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu la începutul secolului al XVIII-lea, în urma căsătoriei Bălașei Pădeanu cu stolnicul Ioan

¹² SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, manuscris 67/1816, ff. 1-15.

¹³ *Ibidem*, manuscris 66/1826, ff. 1-2.

¹⁴ Paul-Emanoil Barbu, Vladimir Osiac, *op. cit.*, pp. 326-331.

¹⁵ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 50.

¹⁶ SJAN Dolj, Colecția Hotărnicii, dosar 768/1887, f. 1.

¹⁷ Este menționat într-un hrisov emis la 12 martie 1580 când Mihnea Turcitul i-a întărit lui Dragomir satul Braloștița. În hrisov se menționa că satul îi aparținuse lui Calotă postelnic și soției sale Caplea (DIR, veac XVI, B, Țara Românească, vol. IV (1571-1580), București, Editura Academiei Române, 1952, p. 460).

¹⁸ Nicolae Chipurici, *Oltenia medievală de vest. Catalog de documente (1374-1800)*, Drobeta Turnu Severin, Editura Tipo Radical, 2016, p. 211.

¹⁹ *Ibidem*, p. 216; C. V. Obedeanu, *Cornea Brăiloiu*, în „Arhivele Olteniei”, an VI, nr. 31, 1927, p. 201.

²⁰ Dumitru Bălașa, *Sate și oameni din județul Mehedinți în 1727*, în „Mehedinți – cultură și civilizație”, vol. IV, 1982, p. 68.

²¹ Este menționat în hrisovul emis la 13 decembrie 1594, când Mihai Viteazul i-a întărit lui Stoica, al doilea logofăt, mai multe ocine și țigani, printre care și „din Padea 3 țigani” (DIR, veac XVI, B, Țara Românească, vol. VI (1591-1600), București, Editura Academiei Române, 1953, p. 163).

Brăiloiu. La începutul lunii mai 1779, Ioniță Brăiloiu biv vel sluger s-a adresat Divanului Craiovei susținând că partea sa de moșie din Padea era călcată atât de razeși, cât și de Constantin Coțofeanu, Constantin, fiul lui Drăghici căpitan și stolniceasa Știrboaica. La 18 mai 1779, Divanul Craiovei i-a desemnat pe biv vel clucerul za arie Barbu Otetelișanu și biv vel logofătul Constantin Târnoveanu să aleagă hotarele părții de moșie din Padea aflată în stăpânirea lui Ioniță Brăiloiu.²²

După moartea lui Ioniță Brăiloiu, partea de moșie din Padea i-a revenit soției sale Bălașa. În anul 1795, aceasta i-a lăsat partea ei de moșie, în suprafață de 856 de stânjeni, ca zestre, fiicei sale adoptive Bălașa²³, fiica clucerului Cornea Brăiloiu. La 4 octombrie 1785, Manolache Pădeanu, fiul lui Șerban Pădeanu i-a vândut mătușii sale Bălașa Brăiloiu partea lor de moșie din Padea în suprafață de 214 stânjeni. La 30 aprilie 1800, Bălașa Brăiloiu a mai cumpărat alți 120 de stânjeni în Padea de la Constantin Țurcan și Stanca Târnoveanca. De la Bălașa Brăiloiu, moșia a trecut în stăpânirea Zmarandei Brăiloiu. La 1 aprilie 1821, Zmaranda Brăiloiu i-a vândut lui Hagi Enuși moșia Padea. Întrucât nici până la 24 septembrie 1826, Zmaranda Brăiloiu nu-și primise banii, aceasta i-a cerut Divanului Craiovei să-i permită să vândă din nou moșia Padea. La 9 decembrie 1827, moșia a fost achiziționată de către pitarul Ene Pană.²⁴

O parte din moșia **Corzu**²⁵ a intrat în stăpânirea familiei Brăiloiu la 24 februarie 1802. La această dată, logofătul Dumitrache Brăiloiu a făcut schimb de moșie cu Mănăstirea Tismana. A dat locașului de cult partea sa din Devesel, primind în schimb partea de moșie Corzu a mănăstirii.²⁶

La 20 decembrie 1817, clucerul Dimitrie Brăiloiu a reclamat Căimăcămii că partea sa din Corzu era călcată de către moșnenii săceni și buseni. Pentru a pune capăt conflictului dintre cele două părți, Căimăcămia i-a însărcinat pe Ștefan clucerul *za arie* și pe Petre condicarul să meargă la fața locului și să aleagă hotarele părți de moșie din Corzu a lui Dimitrie Brăiloiu.²⁷ În anul 1819, moșia Corzu se afla tot în stăpânirea logofătului Dimitrie Brăiloiu.²⁸ În anul 1831, ca proprietar al moșiei

²² SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, manuscris 70, f. 99.

²³ *Ibidem*, f. 101.

²⁴ Idem, Colecția Documente, CCLXI/6, f. 1.

²⁵ Este menționat într-un hrisov emis la 1 septembrie 1556 – 31 august 1557, când Pătrașcu cel Bun i-a întărit lui Radu Podeanu și lui Dragomir satul Corzu „cu tot hotarul, de jos până în Vadul Goiului și din sus până în Coardele Drăgoicii și până în Piscul Sogului și de altă parte până în fața Bălăciții” (DIR, veac XVI, B, Țara Românească, vol. III (1551-1570), București, Editura Academiei Române, 1952, p. 49).

²⁶ SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, *Condica Mănăstirii Tismana*, ff. 83v-85.

²⁷ Dinică Ciobotea, Dumitru Cojocar, *Documente privind istoria satelor comunei Grecești*, în *Monografia satelor comunei Grecești* (coord. Dinică Ciobotea, Tudor Rățoi), Craiova, Editura Autograf MJM, 2016, p. 334.

²⁸ Ioana Constantinescu, *op. cit.*, p. 200.

Corzu era menționat biv vel paharnicul Nicolae Brăiloiu.²⁹ În perioada 1831-1845, Nicolae Brăiloiu i-a dăruit moșia Corzu, ca zestre, fiicei sale Cleopatra, la căsătoria acesteia cu Grigore Racoviță.

Moșia **Smadovița**³⁰ a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu la începutul secolului al XIX-lea, când Dimitrie Brăiloiu a cumpărat-o de la familia Bengescu. În anul 1831, proprietar al moșiei Smadovița era biv vel paharnicul Nicolae Brăiloiu.³¹ A rămas în stăpânirea boierilor Brăiloiu până în perioada 1831-1845, când Nicolae Brăiloiu i-a dăruit moșia Smadovița, ca zestre, fiicei sale Cleopatra la căsătoria sa cu Grigore Racoviță, mare clucer.

Ultima parte de moșie din județul Dolj care a intrat în componența domeniului funciar al boierilor Brăiloiu a fost Scaești.

O parte din satul **Scaești**³² a intrat în stăpânirea familiei Brăiloiu la 27 aprilie 1891, în urma căsătoriei Ecaterinei Popescu, fiica lui Ilie Popescu, cu Constantin Brăiloiu.³³ În anul 1905, ca proprietari ai moșiei Scaești erau menționați Henri Catargi (350 ha), Constantin A. Brăiloiu (150 ha), Ana G. Stoenescu (210 ha) și Grigore Stoenescu (260 ha), 422 de ha.

În județul Mehedinți, boierii Brăiloiu au stăpânit moșiile: Bâcleșu, Corlățelul, Colarețul, Jiana, Gogoși, Bălțați, Devesel, Ciovârnașani, Ciuși, Smilești, Zăgujan și Trestenic.

Primul sat din județul Mehedinți care a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu a fost **Ciovârnașani**.³⁴ La 28 octombrie 1688, Hârșova, fiica lui Curuia clucer din Ciovârnașani, i-a vândut lui Cornea Brăiloiu vel sluger satul Ciovârnișani „cu casele, cu toate nămeștiile dinprejurul caselor”³⁵. La 20 iunie 1693, Constantin Basarab Brâncoveanu i-a întărit aceluiași Cornea stăpânirea asupra satului.³⁶ După moartea lui Cornea Brăiloiu, moșia a intrat în stăpânirea soției sale Stanca, fiica marelui spătar Popa Buicescu. În anul 1727, ca stăpân al moșiei Ciovârnișani era menționată

---

²⁹ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 3. Nicolae Brăiloiu era fiul lui Iordache și al Mariei Zătreanu, însă a fost adoptat, în anul 1801, de către Dimitrie și Maria Brăiloiu.

³⁰ Este menționat într-un hrisov emis la 20 septembrie 1513, când Neagoe Basarab i-a întărit lui Șerban spătar stăpânirea asupra satului Smadovița. În hrisov, se preciza că Șerban primise satul ca răsplată pentru „credincioasă slujbă și vărsare de sânge” (DIR, veacul XVI, B, Țara Românească, vol. I, p. 138; DRH, B, Țara Românească, vol. II, pp. 242-243).

³¹ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 3.

³² Este menționat într-un hrisov emis la 9 septembrie 1535, când Radu Paisie i-a întărit mănăstirii Glavacioc stăpânirea asupra satului Scaești. În hrisov, se menționa că mănăstirea primise acest sat de la jupâneasa Slavna (DIR, veac XVI, B, Țara Românească, vol. II, p. 191).

³³ Mihai Dimitrie Sturdza, *op. cit.*, p. 196.

³⁴ Este menționat într-un zapis din 27 aprilie 1638, când Despina, fiica lui Radu postelnic, din Bârsești, și soțul său, Vlăsan i-au vândut vărului lor Mihai postelnic din Ohaba a patra parte din moșia Ciovârnișani cu rumâni „pre nume... și de moșie și de legătură” (I. C. Filitti, *Condica Poenarilor-Almăjani*, în „Arhivele Olteniei”, an VIII, nr. 43-44, p. 284).

³⁵ *Ibidem*, p. 289.

³⁶ *Ibidem*.

Stanca vorniceasa Brăiloiu.³⁷ De la Stanca, moșia a trecut în posesia fiului ei Constantin biv vel șetrar. La 26 iunie 1749, Venețiana, soția lui Constantin Brăiloiu vel șetrar, pentru a putea plăti datoriile rămase de la soțul său, care decedase între timp, i-a vândut moșia Ciovârnișani cumnatului său Radu Brăiloiu logofăt za visterie cu 800 de taleri.³⁸ La sfârșitul lunii iulie 1749, nemulțumită că nu-și primise nici până în acel moment banii pe moșia Ciovârnișani, Venețiana Brăiloiu s-a adresat domnului Grigorie Ghica, cerându-i să-l oblige pe Radu Brăiloiu ca, în cel mai scurt timp, să-i dea. La 1 august, Grigorie Ghica l-a însărcinat pe „vel ban să apuce cu strânsoare pe Radu Brăiloiu biv logofăt za visterie să plătească 800 taleri jupănesei Venețiana a răposatului șetrar Constantin Brăiloiu”³⁹.

La 20 octombrie 1751, Radu Brăiloiu s-a plâns autorităților că moșnenii din Căzănești i-ar fi călcat moșia, împresurându-i „un codru de loc” și a cerut să fie trimiși doi boieri hotarnici, care să aleagă hotarele Ciovârnișanilor. Manolache biv vel armaș, vel căpitan za Cerneți i-a desemnat pe Matei Șuşescu și Costantin Guran să meargă la fața locului și să aleagă hotarele moșiei Ciovârnișani.⁴⁰ În perioada 1751-1780, Barbu Brăiloiu i-a dat moșiile Ciovârnișani, Zăgujanii, Ciuși și Drăgotești ca zestre fiicei sale Catinca la căsătoria acesteia cu Barbu Poenaru Almăjanu.⁴¹

O altă parte de sat care a făcut parte din domeniul funciar al boierilor Brăiloiu a fost Zăgujanii.⁴² A intrat a intrat în stăpânirea acestei familii boierești la 28 octombrie 1688, când Hârșova, fiica lui Curuia clucer din Ciovârnișani i-a vândut lui Cornea Brăiloiu vel sluger partea ei din Zăgujanii.⁴³ La 19 septembrie 1696, Constantin Basarab Brâncoveanu i-a întărit aceluiași Cornea stăpânirea asupra părții din Zăgujanii pe care o cumpărase anterior. A rămas în stăpânirea familiei Brăiloiu până în perioada 1751-1780.⁴⁴

În stăpânirea boierilor Brăiloiu s-a aflat și o parte din satul **Ciuși**⁴⁵. La 28 octombrie 1688, Hârșova, fiica lui Curuia clucer din Ciovârnișani i-a vândut lui Cornea Brăiloiu vel sluger o parte din satul Ciuși.⁴⁶ În anul 1696, nemulțumit că moșnenii din Ciuși și din Gârbovăț îi acaparaseră partea sa de moșie din Ciuși,

³⁷ Dumitru Bălașa, *op. cit.*, p. 73.

³⁸ I. C. Filitti, *op. cit.*, p. 290.

³⁹ *Ibidem.*

⁴⁰ *Ibidem.*

⁴¹ *Ibidem.*, p. 291.

⁴² Este menționat într-un hrisov emis la 29 mai 1562, când Petru ce Tânăr i-a întărit lui Neagoe stăpânirea asupra moșiei Zăgujanii. În hrisov se menționa că moșia Zăgujanii îi aparținuse lui Stoian, însă acesta a făcut schimb cu Neagoe, primind moșia Peșceani (DIR, veac XVI, B, Țara Românească, vol. III, pp. 163-164)

⁴³ I. C. Filitti, *op. cit.*, p. 289.

⁴⁴ *Ibidem.*, p. 291.

⁴⁵ Este menționat într-un zapis de la 8 octombrie 1593, când printre martorii vânzării moșiilor Lumnic, Băltane și Țarovăț, apare și Nan din Ciuși (DIR, veac XVI, B, Țara Românească, vol. VI p. 81).

⁴⁶ I. C. Filitti, *op. cit.*, p. 289.

Cornea Brăiloiu s-a adresat divanului domnesc, cerându-i să desemneze boieri hotarnici, care deplasându-se la fața locului, să aleagă hotarele moșiei. La 3 august același an, Constantin Brâncoveanu i-a desemnat pe Constantin Otetelișanu, Ionașcu căpitan Vardniceanu, Coandă căpitan, Giurcă Anasescu, Lupu căpitan Glogoveanu, Drăghici Cătunariul, Oprea căpitan din Pleșoi, Iancu iuzbașa din Jidoștița, Stanislav logofătul Merișescu, Mihai iuzbașa Mezina, Nicola ceaușul din Severinești, Vârpina din Vrabeți și Vasilie căpitan să aleagă hotarele moșiei Ciuși.⁴⁷ La începutul anului 1737, Constantin și Radu Brăiloiu s-au adresat administrației austriece, susținând că mai mulți moșneni din Ciuși le-au călcat partea lor de moșie din Ciuși. La 1 martie 1737, „Cesariceasca Administrație”, pentru a pune capăt conflictului dintre cele două părți, a desemnat patru boieri hotarnici care, mergând la fața locului, să aleagă partea de moșie a moșnenilor și a boierilor Brăiloiu. În prezența ambelor părți, măsurându-se moșia, s-au descoperit 1.820 de stânjeni în partea de răsărit, 1.810 stânjeni la mijloc și 1.810 stânjeni la apus. Moșnenii au primit 75 de stânjeni la răsărit, 54 de stânjeni la mijloc și 54 de stânjeni la apus, restul revenindu-le boierilor Brăiloiu.⁴⁸ Nefiind mulțumiți de modul în care s-a împărțit moșia, în luna iunie a aceluiași an, moșnenii s-au adresat din nou Administrației Austriece. La 19 iunie, autoritățile au desemnat trei boieri hotarnici, care să aleagă din nou partea de moșie a moșnenilor și a boierilor Brăiloiu. În urma noii alegeri, moșnenii au primit 850 stânjeni la răsărit, 840 de stânjeni la mijloc și 900 de stânjeni la apus.⁴⁹ Nici această împărțire a moșiei nu i-a mulțumit pe moșnenii Ciușeni. La 30 iulie, același an, în urma plângerii făcute de ei, Dumitrașcu Vlădoianu, Ion Zătreanu, Barbu Iupceanu și Mihai Medvemej au ales din nou părțile de moșie ale moșnenilor și ale boierilor Brăiloiu.⁵⁰ Procesul dintre moșneni și ceilalți proprietari, ai moșiei au continuat și după ce moșia nu s-a mai aflat în stăpânirea boierilor Brăiloiu. A rămas în stăpânirea acestei familii boierești până în perioada 1751-1780.⁵¹

Tot în stăpânirea acestei familii boierești s-au aflat, pentru scurt timp, și părți din satele Drăgotești și Smilești.

O parte din satul **Drăgotești**⁵² a intrat în stăpânirea boierilor la 28 octombrie 1688, când Hârșova, fiica lui Curuia clucer din Ciovârnașani i-a vândut lui Cornea Brăiloiu vel sluger o parte din satul Drăgotești. Boierii Brăiloiu au continuat

⁴⁷ *Ibidem*, p. 292.

⁴⁸ *Documentele neamului Sâmboteanu transcrise de I. Popescu Cilieni și Ion Donat*, în „Arhivele Olteniei”, an XIX, nr. 107-112, 1940, p. 96.

⁴⁹ *Ibidem*, p. 97.

⁵⁰ *Ibidem*, pp. 98-99.

⁵¹ Nicolae Chipurici, *op. cit.*, p. 291.

⁵² Este menționat la 27 ianuarie 1483, când Vlad Călugărul le-a întărit lui Batie, Radu, Dragoe, Stanciu, Brat, Dragu, Dobromir și Danciu stăpânirea asupra unei jumătăți din Drăgotești pe care o moșteniseră de la Cârdea și Cănaadin (DRH, B, Țara Românească, vol. I (1247-1500), București, Editura Academiei Române, 1966, p. 298).

cumpărăturile în Drăgotești. La 30 iulie 1709, Semen Robul, fiul lui Aldea din Drăgotești, împreună cu soția sa, Stoica, și fiul lor, Radu, i-au vândut partea lor de moșie din Drăgotești lui Constantin, fiul lui Cornea Brăiloiu vel ban.⁵³ A rămas în stăpânirea familiei Brăiloiu până în perioada 1751-1780.⁵⁴

O parte din satul **Smilești**⁵⁵ a intrat în stăpânirea boierilor la 28 octombrie 1688 când Hârșova, fiica lui Curuia clucer din Ciovârnașani i-a vândut lui Cornea Brăiloiu vel sluger partea ei din Smilești. A rămas în stăpânirea acestei familii până în perioada 1751-1780.⁵⁶

La puțin timp după ce au cumpărat satele menționate mai sus, în stăpânirea boierilor Brăiloiu au ajuns și o parte din satele Trestenic, Deveselu, Jiana, Gogoșu, Gârla Mare, Corlățelu și Bâcleșu.

O parte din satul **Trestenic**⁵⁷ a intrat în stăpânirea familiei Brăiloiu la 8 februarie 1690, când Dumitru Dumitrescu și fratele său Iorga Dumitrescu, frații Ancuței Bengescu, au vândut marelui spătar Barbu, fiul marelui armaș Cornea, partea lor de moșie din Trestenic „însă moșie stearpă fără rumâni, din hotar în hotar” cu 300 de taleri.⁵⁸ Actul de vânzare al acestui sat a fost reconfirmat la 10 martie același an.⁵⁹ Boierii Brăiloiu au continuat să cumpere și alte ocine în Trstenic. La 27 iunie 1691, Cornea Brăiloiu vel paharnic a cumpărat de la Iorga Dumitrescu partea lui de moșie din Trestenic.⁶⁰ Moșia Trestenic nu a rămas pentru multă vreme în stăpânirea familiei Brăiloiu, la 20 iulie 1699, Cornea Brăiloiu mare ban, dăruind-o Mănăstirii Tismana. Mănăstirea mai primea „10 boi de plug care sunt acolo la Tristenic, 100 de stupi care sunt iar la Trestenic, 100 oi cu miei de estimpu, 10 vaci cu lapte cu viței 10, 6 iepe fătătoare, însă 3 iepe cu mânji de estimpu și 3 iepe nefătate, 1 armăsar să fie de treaba iepelor, 1 cădelniță de argint de Veneția, 1 sfită de lastră, 1 stihar de lastră, 1 pereche de rucavițe, 1 petrafir, 1 brăușor ce se cheamă poiaz”⁶¹. În actul de danie se prevedea ca vel paharnicul Cornea Brăiloiu să fie înmormântat în acest locaș de cult „și de mi să va întâmpla

⁵³ I. C. Filitti, *op. cit.*, p. 296.

⁵⁴ *Ibidem*, p. 291.

⁵⁵ Este menționat într-un hrisov emis la 30 iunie 1547, când Mircea Ciobanul i-a întărit lui Cuciuat spătar stăpânirea asupra moșiei Smilești, cumpărată de la Țeroveț și de la Negoe, Nicola, Ivăniș, Șerban și Prăstrăvan, fiii lui Potolea (DIR, veacul XVI, B, Țara Românească, vol. II, p. 361).

⁵⁶ I. C. Filitti, *op. cit.*, p. 291.

⁵⁷ Este menționat într-un hrisov emis la 16 martie 1620 când Gavriil Movilă a întărit lui Tudor, Vâlcomir și Avram jumătate din moșia Trestenic pe care o cumpărase de la Noica și de la Dumitru (DIR, veac XVII, B, Țara Românească, vol. III (1616-1620), București, Editura Academiei Române, 1951, p. 495).

⁵⁸ SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, Condica Mănăstirii Tismana, ff. 89-90.

⁵⁹ *Ibidem*, ff. 90-91.

⁶⁰ *Ibidem*, f. 91.

⁶¹ *Ibidem*, f. 92; Alexandru Ștefulescu, *Mănăstirea Tismana*, București, 1909, p. 399.

moarte, și nevrând copiii mei să mă aducă iar părintele egumen și cu toți părinții să mă aduceți acolo la mănăstire că las cu mare blestem”⁶².

O parte din moșia **Deveselul**⁶³ a ajuns în stăpânirea familiei Brăiloiu la 11 februarie 1691. În acest an, Dima logofăt și Mihalcea, fii lui Gheorghe din Olănești au vândut lui Cornea Brăiloiu vel paharnic a patra parte de moșie din Devesel.⁶⁴ Cornea Brăiloiu vel paharnic a mai cumpărat, la 28 ianuarie 1697, de la Fiera căpitan și soția sa Bălașa, a patra parte din moșia lor.⁶⁵ În același an, la 30 ianuarie, Ancuța, fiica lui Mișu postelnic și nepoata Dimei căpitanul de la Bujoreni i-a vândut aceluiași Cornea Brăiloiu partea ei de moșie.⁶⁶ La 10 iulie 1697, Cornea Brăiloiu a cumpărat de la Marta călugărița, fiica lui Mișu logofăt și nepoata logofătului Goran Olănescu și de la fii acesteia, Dima și Mihalcea, a patra parte din moșia lor Devesel.⁶⁷ În anul 1727, moșia Devesel se afla în stăpânirea lui Cornea Brăiloiu și a mănăstirii Crasna.⁶⁸ La 8 ianuarie 1790, Matei și Toma Brăiloiu, împreună cu mama lor, Maria, i-au vândut lui Ștefan Văcărescu partea lor de moșie din Devesel cu 900 de taleri. Bani obținuți din vânzarea acestei moșii urmau să fie folosiți pentru a plăti datoria pe care o aveau la niște negustori turci.⁶⁹ Ștefan Văcărescu a vândut partea de moșie din Devesel pe care o cumpărase de la boierii Brăiloiu Mănăstirii Tismana. La 23 august 1772, Ioniță Brăiloiu biv vel pitar a răscumpărat partea de moșie din Devesel pe care o vânduseră frații săi, Matei și Toma Brăiloiu.⁷⁰ În anul 1790, Ioniță Brăiloiu, nemulțumit că partea sa de moșie din Devesel era călcată de vecinii răzeși, s-a adresat Divanului Domnesc, cerând să desemneze mai mulți boieri hotarnici, care să cerceteze semnele moșiei.⁷¹ La 16 aprilie și 5 iunie 1792, domnul Mihai Șuțu i-a cerut caimacamului Craiovei, Costache Șuțu biv vel cămăraș, să-l trimită pe Ștefan Pârșcoveanu biv vel vornic la fața locului pentru a alege hotarul părții de moșie din Devesel a lui Ioniță Brăiloiu.⁷² La 18 martie 1802, Ioniță Brăiloiu a

---

⁶² *Ibidem*; V. Brătulescu, *Diata lui Cornea Brăiloiu*, în „Mitropolia Olteniei”, anul XVI, 1964, nr. 5-6, pp. 474-475; C. V. Obedeianu, *op. cit.*, pp. 199-202, Radu Crețeanu, *Biserica din Baia de Aramă*, în „Mitropolia Olteniei”, anul VII, 1955, nr. 10-12, pp. 566-567; Alexandru Ștefulescu, *Gorjul istoric și pitoresc*, Târgu Jiu, 1904, p. 305; Nicolae Stoicescu, *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova. Sec. XIV-XVII*, București, Editura Enciclopedică Română, 1971, p. 122.

⁶³ Este menționat într-un zăpis de la 12 februarie 1637, când spătarul Preda Buzescu, fiul lui Theodosie Buzescu vel logofăt și nepotul banului Preda Buzescu i-a vândut jumătate din satul Devesel marelui pitar Dumitru Filișanu. În zăpis, se preciza că anterior, satul îi aparținuse banului Preda Buzescu (*Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. IV 1633-1639, București, 1981, p. 420).

⁶⁴ Nicolae Chipurici, *op. cit.*, p. 211

⁶⁵ SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, Condica Mănăstirii Tismana, f. 72v.

⁶⁶ *Ibidem*, f. 73.

⁶⁷ Nicolae Chipurici, p. 226.

⁶⁸ Dumitru Bălașa, *op. cit.*, p. 69.

⁶⁹ SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, Condica Mănăstirii Tismana, f. 74.

⁷⁰ *Ibidem*, ff. 75-76.

⁷¹ *Ibidem*, ff. 80-82.

⁷² *Ibidem*, ff. 82-83.

făcut schimb de moșie cu Mănăstirea Tismana. I-a dat locașului de cult partea sa de moșie din Deveselu, primind în schimb moșia Corzu.⁷³

O parte din satul **Jiana**⁷⁴ a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu, în anul 1727. În acest an, la 1 mai, Dositei Brăiloiu a cumpărat de la Nicola Stegarul partea lui de moșie din Jiana „de la Dunăre sud Mehedinți”⁷⁵. În zăpăsul de cumpărare, se menționează că Dositei Brăiloiu mai cumpăraseră anterior și alte părți de moșie în Jiana. În anul 1747, urmașii logofătului Simen din Pârșcoveni i-au vândut aceluiași Dositei Brăiloiu partea lor de moșie din Jiana.⁷⁶ A rămas în stăpânirea familiei Brăiloiu până în anul 1748, când a fost dăruit de Dositei Brăiloiu Mănăstirii Tismana. La 12 septembrie același an, fiul său, Toma, i-a întărit Mănăstirii Tismana stăpânirea asupra satului Jiana „precum să se știe că lăsând în diata sa sfinția sa răposatul Dosotheu monah Brăiloiu, părintele meu danie sfintei mănăstirii moșia Jiana i Gogoși însă cu două vaduri de moară și neapucând să facă carte de danie pe acestea de mai sus, numite moșioare, am dat cartea mea sfintei mănăstiri ca să stăpânească în bună pace de către mine și de către tot neamul meu”⁷⁷.

O parte din satul **Gogoși**⁷⁸ a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu la 14 decembrie 1726, când Dositei Brăiloiu a cumpărat de la Barbu căpitan Căluțoiu partea sa de moșie din Gogoși împreună cu vaduri de moară.⁷⁹ În anul următor, la 14 decembrie, același Dositei a mai achiziționat de la Gurghi, din Jiana, și partea acestuia de moșie din Gogoși.⁸⁰ A rămas în stăpânirea familiei Brăiloiu până în anul 1748, când a fost dăruit de Dosothei Brăiloiu Mănăstirii Tismana. La 12 septembrie același an, fiul său Toma i-a întărit Mănăstirii Tismana stăpânirea asupra satului Gogoși „precum să se știe că lăsând în diata sa sfinția sa răposatul Dosotheu monah Brăiloiu, părintele meu danie sfintei mănăstirii moșia Jiana i Gogoși însă cu două vaduri de moară și neapucând să facă carte de danie pe acestea

⁷³ *Ibidem*, ff. 83-84.

⁷⁴ Este menționat în hrisovul emis la 15 martie 1654, când Matei Basarab i-a întărit lui Vlad, logofăt de visterie, fiul lui Preda Bârsescu clucer, nepotul jupânesei Dumitra Drăgoieasca, satul Jiana, în urma judecății pe care a avut-o cu boierii Buzești (*Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. VIII 1654-1656, București, 2006, pp. 42-43).

⁷⁵ SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, Condica Mănăstirii Tismana, f. 67.

⁷⁶ *Dicționarul enciclopedic al județului Mehedinți* (coord. Ileana Roman, Tudor Rățoi), Drobeta Turnu Severin, Editura Prier, 2003, p. 251.

⁷⁷ SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, Condica Mănăstirii Tismana, f. 72; Alexandru Ștefulescu, *Mănăstirea Tismana...*, p. 426.

⁷⁸ Este menționat în hrisovul emis la 15 martie 1654, când Matei Basarab i-a întărit lui Vlad logofăt de visterie, fiul lui Preda Bârsescu clucer, nepotul jupânesei Dumitra Drăgoieasca satul Gogoși, în urma judecății pe care a avut-o cu boierii Buzești (*Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. VIII, pp. 42-43).

⁷⁹ *Dicționarul enciclopedic al județului Mehedinți*, pp. 194-195.

⁸⁰ SJAN Dolj, Colecția Manuscrise, Condica Mănăstirii Tismana, f. 71.

de mai sus numite moșioare am dat cartea mea sfintei mănăstiri ca să stăpânească în bună pace de către mine și de către tot neamul meu”⁸¹.

Satul **Corlățelu**⁸² a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloi la 10 februarie 1744. Atunci, Radu Brăiloiu Peștenaru a cumpărat de la Chiajna Midvejdeanca moșia Corlățelu de pe Valea Aninului pentru suma de 775 de taleri. În zăpis, se preciza că Chiajna Mejdeveanca a fost nevoită să vândă satul pentru a achita cei 625 de taleri pe care fiul său Nicolcea îi împrumutase de la Radu Brăiloiu Peștenaru, pentru a plăti datoriile pe care le avea la turcul Gurți Ali.⁸³ A rămas pentru puțin timp în stăpânirea familiei Brăiloiu. La sfârșitul secolului al XVIII-lea sau la începutul secolului al XIX-lea, membrii acestei familii au vândut satul Corlățelu serdarului Dimitrie Aman.

În stăpânirea familiei Brăiloiu s-a aflat și o parte din moșia Satul Gârla Mare.⁸⁴ Nu se știe cu exactitate când a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu, deoarece pentru perioada cuprinsă între 1656-1741, documentele referitoare la această moșie lipsesc aproape cu desăvârșire. După acest interval, moșia Gârla re apare în documente, având mai mulți proprietari. Unul dintre acești proprietari este și Dositei Brăiloiu. El a cumpărat, așa cum rezultă din actul de zălogire din 1741, o parte din moșia Gârla, de la Preda căpitan Cernăianu. Cumpărarea a avut loc înainte de anul 1718. A rămas în stăpânirea acestei familii boierești până în anul 1741. La 16 mai 1741, Radu și Diicul au zălogit partea lor de moșie din Gârla „de peste tot hotarul, cu vaduri de moară”⁸⁵, pe o perioadă de trei ani, Episcopiei Râmnicului, în schimbul unui împrumut de 500 de taleri. În actul de zălogire se menționa că acești bani le erau necesari „ca să plătim o datorie părintească”⁸⁶. Radu și Diicul Brăiloiu se obligau ca în termen de trei ani, să restituie banii Episcopiei Râmnic. În cazul în care nu puteau să restituie cei 500 de taleri împrumutați, moșia Gârla intra definitiv în stăpânirea Episcopiei Râmnicului. Noul cumpărător, Episcopia Râmnicului, în ciuda clauzei prevăzute, de a păstra moșia timp de trei ani și abia după aceea „neaducând banii pân la acel soroc, să fie moșia stătătoare”, nu numai că nu a respectat termenul, dar la numai un an și jumătate, la 24 noiembrie 1742, le-a vândut această parte de moșie din Gârla lui Matei și Mihai Vlădăianu. Vânzarea acestei părți de moșie s-a făcut în baza dreptului de protimisii, Matei și Mihai vlădăianu fiind rude cu Radu Brăiloiu. În zăpis se preciza că vânzarea s-a făcut deoarece moșia era greu de

⁸¹ Alexandru Ștefulescu, *Mănăstirea Tismana...*, p. 426; Nicolae Chipurici, *op. cit.*, p. 214.

⁸² Este menționat într-un hrisov emis la 30 mai 1533, când Vlad Înecatul voievod i-a întărit lui Barbu mare postelnic siliștile de la capul Cornățelilor (DIR, veacul XVI, B, Țara Românească, vol. II, p. 141).

⁸³ SJAN Dolj, Colecția Documente, XXVII/5, f. 1.

⁸⁴ Este menționată într-un document emis la 10 decembrie 1639, când boierul Matei i-a dăruit toată moșia mănăstirii Bucovăț (Ion Stângă, *Comuna Gârla Mare județul Mehedinți. Istoria unei așezări dunărene*, Drobeta Turnu Severin, Editura Tipo Radical, 2015, p. 27).

⁸⁵ Florența Ivanciu, *Contribuții documentare la istoria județului Mehedinți în secolul al XVIII-lea (Moșia Gârla)*, în „Mehedinți – istorie și cultură”, vol. IV, 1982, p. 164.

⁸⁶ *Ibidem*.

exploatat de către Episcopia Râmnicului, fiind situată la o distanță foarte mare de lăcașul de cult.⁸⁷

Satul **Bâcleșu**⁸⁸ a intrat în stăpânirea familiei Brăiloiu în anul 1783, în urma căsătoriei lui Dumitrache Brăiloiu cu Maria Bibescu⁸⁹. În anul 1819, moșia și satul Bâcleș se aflau în stăpânirea lui Dumitrache Brăiloiu.⁹⁰ Câțiva ani mai târziu, în anul 1831, proprietar al moșiei era paharnicul Nicolae Brăiloiu. În anul 1834, Nicolae Brăiloiu s-a adresat Tribunalului județului Mehedinți susținând că moșnenii din Bălțații de Sus au călcat hotarele moșiei Bâcleșu, tăind mai mulți copaci din pădurea acestuia. La 28 ianuarie 1835, judecătoria județului Mehedinți, l-a desemnat pe vătaful Istratie Calotescu să se deplaseze la fața locului și să fixeze hotarele moșiilor Bălțații de Sus și Bâcleș.⁹¹ La 18 mai 1835, a fost fixat hotarul moșiei Bâcleș despre Bălțați. Acesta începea „din piatra Rocșorenilor la vale spre răsărit, alături cu hotarul Bălțaților, pe muchia Michăiesei, prin Poienile Buchii, despre Michăiasa în gârniță pe muchie în jos, prin copacii înfierăți; de aici în valea Michăiesii; de aici pe vale în jos peste podișor, în mărul dulce; apoi peste Michăiesă pe potecă pe ruscă în deal, în fagul din coastă; apoi în curătură unde s-au pus piatră, numind multe semne până în dealul Mavromului”⁹². Procesul dintre cele două părți a continuat și în anul următor. În iulie 1836, moșnenii din Bălțați nemulțumiți de alegerea care fusese făcută de Istratie Calotescu s-au adresat judecătoriei județului Mehedinți, cerând să desemneze o altă persoană care să fixeze hotarul moșiei Bâcleșu. La 12 august 1836, Ștefan Burileanu, cel care fusese desemnat să stabilească întinderea moșiei Bâcleșu, deplasându-se la fața locului, a constatat că alegerea făcută în anul 1835 era corectă.⁹³ Moșnenii din Bălțați au continuat să calce hotarele moșiei Bâcleș, fapt ce l-a determinat, în iulie 1837, pe paharnicul Nicolae Brăiloiu, să se adreseze judecătoriei județului Mehedinți și să ceară rezolvarea cât mai rapidă a acestei situații.⁹⁴ Procesul dintre cele două părți a durat până în anul 1845. În acest an, Nicolae Brăiloiu și moșnenii din Bălțați au reușit să ajungă la o înțelegere în ceea ce privește stabilirea hotarelor. Pentru ca pe viitor, să nu mai intervină vreo neînțelegere, cele două părți au decis să realizeze hotărnicia moșiei Bâcleș. Nicolae Brăiloiu a fost reprezentat de

⁸⁷ *Ibidem*, p. 166.

⁸⁸ Este menționat într-un hrisov emis la 20 septembrie 1513, când Neagoe Basarab i-a întărit lui Șerban spătar stăpânirea asupra satului Bâcleșu. În hrisov se preciza că Șerban primise satul ca răsplată pentru „credincioasă slujbă și vărsare de sânge” (DIR, veacul XVI, B, Țara Românească, vol. I, p. 138; DRH, B, Țara Românească, vol. II, pp. 242-243).

⁸⁹ Dinică Ciobotea, Aurelia Florescu, *500 de ani de atestare documentară a satelor Bâcleș, Smadovița și Piria*, în Dinică Ciobotea, Gabriel Croitoru (coord.), *Istorie, cultură și civilizație în Piemontul Bălăciței. Studii și documente*, Craiova, Editura Sitech, 2013, p. 308.

⁹⁰ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 3.

⁹¹ Dinică Ciobotea, Aurelia Florescu, *op. cit.*, pp. 359-360.

⁹² *Ibidem*, pp. 363-364.

⁹³ *Ibidem*, pp. 369-370.

⁹⁴ *Ibidem*, p. 371.

Iosif Carminschi, iar moșnenii de Antonie Novosilțov și Nicolae Lăcusteanu.⁹⁵ După ce au analizat actele de proprietate puse la dispoziție de cele două părți, reprezentanții lui Nicolae Brăiloiu și ai moșnenilor au decis ca hotarul dintre moșia Bâcleșu și Bălțații de Sus să fie tot cel care fusese stabilit în 1835.⁹⁶ După moartea lui Nicolae Brăiloiu, survenită la 13 august 1848, moșia Bâcleș a trecut în stăpânirea soției sale, Zinca Brăiloiu, și a celor doi fii Constantin și Ioan căpitan.⁹⁷ Ulterior, Ioan căpitan și mama sa, Zinca, au hotărât să cedeze toată moșia Bâcleș lui Constantin Brăiloiu. A rămas în stăpânirea acestei familii până în anul 1856. În acest an, Constantin N. Brăiloiu a vândut moșia Bâcleșu întrupată cu Bâcleșu Sec lui Alexandru Plagino pentru suma de 28.000 de galbeni. Cel din urmă i-a dat moșia ca zestre fiicei sale Maria Plagino, la căsătoria acesteia cu căpitanului Soika.

Ultimele părți de sat din județul Mehedinți care au intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu au fost Colareț și Bălțații de Sus.

O parte din satul **Colareț**⁹⁸ a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. Catagrafia județului Mehedinți din decembrie 1819 menționează că jumătate din satul Colareț se afla în stăpânirea paharnicului Nicolae Brăiloiu.⁹⁹ În anii 1831¹⁰⁰ și 1845¹⁰¹, ca stăpân al unei părți din moșia Colareț este menționat tot biv vel paharnicul Nicolae Brăiloiu. După moartea lui Nicolae Brăiloiu, partea sa de moșie din Colareț a trecut în stăpânirea fiicei sale Maria. În anul 1864, pe partea de moșie a Mariei Brăiloiu au fost împroprietăriți 65 de săteni (6 frunțași, 35 mijlocași, 24 pălmași).¹⁰² Nu se știe cât timp a rămas în stăpânirea familiei Brăiloiu deoarece la începutul secolului al XX-lea, satul Colareț nu mai este menționat de documentele istorice.

O parte din moșia **Bălțați**¹⁰³ a intrat în stăpânirea boierilor Brăiloiu la începutul secolului al XIX-lea. Acum, unii dintre moșneni au vândut partea lor de moșie din Bălțați marelui clucer Dumitrache Brăiloiu. La 17 iulie 1804, șetrarul Răducanu Izvoranu a fost însărcinat de caimacamul Craiovei, biv vel hatman Costache Eraiche, să aleagă părțile de moșie ale moșnenilor și ale clucerului

---

⁹⁵ *Ibidem*, pp. 371-372.

⁹⁶ *Ibidem*, pp. 375-377.

⁹⁷ Dinică Ciobotea, Aurelia Florescu, *op. cit.*, p. 311.

⁹⁸ Este menționat într-un hrisov emis la 16 octombrie 1569 ca hotar al satului Stălnicioarea care a fost întărit de către Alexandru II Mircea lui Dumitru din Borăști (DIR, veacul XVI, B, Țara Românească, vol. III, pp. 331-332).

⁹⁹ Ioana Constantinescu, *op. cit.*, p. 200.

¹⁰⁰ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 2.

¹⁰¹ I. Ionescu, *Catagrafia Episcopiei Râmnicului de la 1845*, în „Mitropolia Olteniei”, anul XVII, nr. 9-10, p. 838.

¹⁰² Irina Gavrilă, *Baze de date istorice. Marea proprietate funciară potrivit matricolelor nominale ale locuitorilor împroprietăriți prin legea rurală din 1864*, București, Editura Oscar Print, 2005, p. 68.

¹⁰³ Este menționat într-un hrisov emis la 3 decembrie 1483, când Vlad Călugărul i-a întărit jupanului Bărta Pătru stăpânirea asupra satului Bălțați (DRH, B, Țara Românească, vol. I, p. 307).

Dumitrache Brăiloiu. Mergând la fața locului și procedând la alegerea moșiei, șetrarul Răducan Izvoranu a găsit „la capul despre apus valea în jos până în piatra ce este pusă în țarina lui Vasile despre moșia lui Anghel Ciovârnaiche”, 361 de stânjeni, la mijloc „iarăși din moșia Mazăleștilor, din capu râpii în marginea gardului în ograda lui Ion Butnescu, culmea în jos până iarăși în moșia lui Ciovârnaiche la o gârniță însemnată”, 360 de stânjeni, iar la răsărit „tot din moșia Mazăleștilor unde este pusă piatră tot în valea Bresniciorii pe vale în jos tot până în piatra moșii lui Ciovârnaiche”, 335 de stânjeni. Din toți acești stânjeni, clucerul Dumitrache Brăiloiu a primit 309, în partea de apus, 309, la mijloc și 286, la răsărit.¹⁰⁴ În anii 1819¹⁰⁵ și 1831¹⁰⁶, moșia se afla în stăpânirea paharnicului Nicolae Brăiloiu. În perioada 1831-1845, moșnenii din Bălțați care nu-și vânduseră partea lor de moșie au răscumpărat de la paharnicul Nicolae Brăiloiu și moșia din Bălțați pe care acesta o cumpărase la începutul secolului al XIX-lea.

Numeroasele moșii pe care boierii Brăiloiu le-au deținut în județele Dolj și Mehedinți demonstrează atât calitatea lor de mari boieri (stăpâni funciari), cât și rolurile economice și sociale importante pe care le-au jucat în societatea românească.

THE ESTATES OF THE BRĂILOIU BOYARS IN THE DOLJ AND MEHEDINȚI COUNTIES

(Abstract)

Original from the locality Drăgoiani, the Brăiloiu boyars are attested for the first time in the 16th century, when the documents mentioned a certain Barbu of Drăgoiani. Owning a wide landed property, the Brăiloiu family, could join other families with an old and far off origin as boyars, probably before the foundation of the feudal state Walachia. The existence of their estate is proved by a great number of testaments and many others documents in which are specified the frontiers („*hotărnicii*”) that have remained as a testimony along the time. This noble family owned properties in four from the five counties of Oltenia: Dolj, Gorj, Mehedinți, Vâlcea and Romanți.

The large number of estates demonstrates both their quality as important boyars and the economic role that they played in the Romanian society.

Keywords: Brăiloiu boyars, the estates, Dolj and Mehedinți counties, testaments, frontiers.

---

¹⁰⁴ Dinică Ciobotea, *Cartea de alegere din 1804, iulie 17, a moșiei moșnenilor din Bălțați-Mehedinți, vândută clucerului Dumitrache Brăiloiu*, în „Porțile de Fier”, an XVI, nr. 23, 2016, p. 36.

¹⁰⁵ Ioana Constantinescu, *op. cit.*, p. 200.

¹⁰⁶ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 3.